

ב) [ו] ובאיזן בזה וכו', עין ר"מ פ"ה ממאכלות אסורות ה"א דגם נמוקשין נוהג איסור גיד, ובשער המלך גם הקשה דגש"ס

פרק גיה"נ חולין י' ע"א מבואר דוקא במכרת דאיסור גיד קדים, ואפי' איסור כולל דקדשים וכל על גיד, אבל בולדות קדשים למאן דאמר במעי אמן הם

קדושים, איסור קדשים קדים לאיסור גיד, כי הגיד לא חל קודם שנקשרו אבריו בגידיו, אם

כן אין איסור גיד חל על מוקדשים, ע"ש בסוגיא, והר"מ פ"ד מתמורה ה"ג פוסק בולדות קדשים במעי אמן הם קדושים, א"כ

איך חל איסור גיד על איסור קדשים, ע"ש מה שמיר, ולכאורה על הר"מ בעצמו לא קשיא,

דהש"ס דילן אול למאן דסובר יש בגידין נטות טעם, עין בסוגיא, אם כן כיון דאיסור קדשים

קדים, אינו חל איסור גיד אחר כך, אבל הר"מ דסובר אין בגידין נטות טעם, [ו]מ"מ פסק

שם ה"ו דלכול גיד של עולה חייב שמים, ומייב על מוקדשים גם כן אף דאין בגידין נטות

טעם, מ"מ כיון דחייב משום גיד התורה אשתיה ומייב משום מוקדשים גם כן, כמ"ש

השער המלך שם והכחמי ופליגי [ס' פ"ה פלגי סק"ג], וראה בחיבורי לקמן סי' רפ"א [אות ו'] בע"ה, אם כן קודם

שהיה חל איסור גיד לא חל איסור קדשים, כי אין בהם נטות טעם, אך אחר זמן בעת שנוצר כיון דחל עליו איסור גיד, ממילא חייב גם משום קדשים, א"כ

אדרבה איסור קדשים בא ע"י חלות הגיד, שפיר חל איסור גיד, דאם הגיד אינו חל גם קדשים אינו חל דאין בגידין נטות טעם, א"כ לא חל קודם איסור קדשים,

ופשוט.

ובאופן אחר יש ליישב קושיא השער המלך, לפי מה דקיימא לן [ר"מ שם ה"ב] דעל הגיד כולו חייב אפילו אין בו כזית, א"כ משכחת לה דלא

היה בכל הגיד כזית, ואכלו, דלוי חייב על קדשים דהוי חצי שיעור, ופסיר חיל איסור גיד, דעל חצי שיעור יכול לחול איסור אחר, כמ"ש החוש' בסוגיא דכולל

בשבעות כ"ג ע"ב ד"ה דמוק, וכן דעת הר"ם פ"ה מהלכות שבעות ה"ו, ועין חולין ק"ע ע"ב חוש' ד"ה שאין בו, שכתבו כהאי גוונא לענין אבר מן החי.

והש"ס דמפלגל בתחלת הפרק, האין יחול גיד ומוקין לה במכירתו, אפשר לומר דהגמרא רוצה לאשכוחי בכל גווני, אף בגיד גדול דעל כזית חייב משום קדשים,

אם כן היאך חל איסור גיד, ומוקין לה במכירתו, אבל לדינא דין זה שפיר משכחת לה, גדיד יהיה נוהג בכל המוקדשים, אם אין בגיד כזית ואכלו דפטור על קדשים

ומייב על הגיד, וי"ע בסוף פ' גיד הנשה, ונקלף חצי לריף.

אפילו [ג] [ו] הוא פחות מכזית וכו', והטעם דהוי כזית עין בגמרא חולין י"ו ע"א. ואם הוא גדול ויש בו כמה יחסים חייב על כל

כזית ממנו ככל איסורין שבתורה, ועין ר"מ פ"ד ממאכלות אסורות ה"א דכל איסורי תורה שיעורן כזית בינוני, חוץ מה שיבאר במקומו מה שצריך יותר

מכזית, וחצי שיעור אסור מן התורה בכל האיסורים כז' יחסין ביומא ע"ד ע"א, ואין לוקין, ומה שבין השישים אינו מאטרף לכזית, ומה שבין התמימים מאטרף,

עין חולין פרק גיד הנשה ק"ג ע"ב דהנחש גרין הא איכא, ואם אכל חצי זית והקיא וחזר ואכל חצי זית חייב, דנהנה גרונם בכזית, ואפילו אכל חצי זית והקיא וחזר ואכל אותו החצי זית בעצמו, גם כן חייב, דהרי נהנה גרונם בכזית, כל זה

מבואר שם פרק גיה"נ, ועין בחוש' ישנים ביומא פ"א [ע"א ד"ה ר'] דדוקא אם הקיאן שלא בפניו, אבל בפניו נאמא והוי ליה שלא כדרך אכילתו ופטור

ע"ש. ואם הניח כזית איסור בחמה ונתמעט פטור, כיון דליכא השאח כזית, ואם חזר והניחו בגשמים ונתפח חייב, ופחות מכזית אף שנתפח ועמד על כזית אין

לוקין, עין ש"ס דמנחות ג"ד ע"א.

וכזית איסור אפילו אכל מעט מעט בזה אחר זה, אם יש מתחילת האכילה עד סופה כדי אכילת פרס מאטרף, ויותר מכדי אכילת

פרס אינו מאטרף. ושיעור אכילת פרס להר"מ [פ"ד משניות עשור ה"ד] ג' ביצים, והרבה פוסקים סוברים דהשיעור ד' ביצים, ושיעור כזית "א דהוא חצי ביצה,

עין או"ח סי' תפ"ו ומג"א שם. ועין במלכות עיניו יו"ב מזה ש"ג [אות ה'] דבריה בע"ה דאכילת פרס אף דידוע דאין כל טבעי אנשים ששים, יש

ממהר לאכול ויש מאחר, מ"מ אם אכל כזית בזה אחר זה לא משערינן בדדיה כפי שיעור שמשנה באכילת פרס, אלא משערינן בזהם בינוני, גם דברתי שם, דאין משערינן דוקא במאכל ביצים, רק כל מאכל משערינן בדדיה, כמה שיעור

המאכל ההוא לשהות אם יאכל אדם בינוני מהמאכל הזה כשיעור אכילת פרס, כי

אין כל המאכלים ששים, יש נאכל מהר ויש נאכל במתינות, אלא כל מאכל בדדיה משערינן, עין מזה ש"ג ביארנו בעז"י ויוטעס לך.

אך כל זה נשאר איסורין, ובגיד הנשה עין פרי מגדים יו"ד סי' ס"ה [משניות סק"ד] שחידש, דמנו דאמרין סוף פרק גיד הנשה ק"ג ע"ב,

גבי אבר מן החי דחלקו מנחון פטור, אף דאכל ככדי אכילת פרס, מכל מקום כיון דחידוש

הוא דמאטרף גידין ועלמות, אין לך בו אלא חידוש, דוקא אם אכל בפעם אחת ולא חוץ אכילת פרס, ע"ש דרש"י ד"ה מהו, וכן

פסק ר"מ פ"ה ממאכלות אסורות ה"ג, אם כן בגיד הנשה דהוי חידוש הוא, דאין בגידין

נטות טעם ומייב על עץ בעלמא, אם כן אם חלקו להכזית גם כן פטור, ואינו חייב אלא

אם אכל בצמח אחת ולא כדי אכילת פרס ע"ש סי' ס"ה. ועין מזה קס"א [אות ט"ו]

הקשיטי על דין זה דאבר מן החי, מש"ס דזבחים ע' ע"א דמבואר שם איפכא, והקושא עלמה על שלמן מלכים גדולי

הדור, ואין לרץ לנפול הדברים, וראה לקמן מזה חנ"ג.

נשלם ספר בראשית, תהילה לאל.

ישיב כפרי מגדים שהעלה לפי זה, דחצי שיעור מותר גבי גיד דלא שייך חזי לאטרופי, דחזי לאטרופי בכל מקום היינו דיאכל עוד בתוך כדי

אכילת פרס למשלום השיעור, וכאן לא שייך זה, כי חלקו פטור ואינו חייב בתוך כדי אכילת פרס, אך כתב דאפשר חזי לאטרופי הפירוש דרצו לאכול כל

השיעור בצמח אחת, על כן גם כאן אסור חצי שיעור, ועין שו"ת שאגת אריה הל' חמץ סוף סי' פ"א שכתב דחצי שיעור אין עובר על כל יראה, דלא שייך לירוף

ככדי אכילת פרס, מבואר מדבריו דחצי שיעור דוקא אם חזי לאטרופי ככדי אכילת פרס אסור, ויבאר א"ה במקומו. [מזה י"א אות ב', וראה ג"כ דרש

מזה ח"י].

והנה איסור זה אינו אסור שום תעובות בטעם, כי פסקין דאין בגידין נטות טעם כמבואר בש"ס חולין ז"ט ע"ב ור"מ פט"ו

ממאכלות אסורות ה"ו ובשו"ע יו"ד בזהם מקומות [ס' פ"ה ס"ה פ"ט וס' ק' ס"ג]. ועין שבעות כ"ב ע"ב אצטרי בש"ס בחומה שבעה שלא אוכל עפר, כיון

דאינו ראוי לאכילה דעתו בשבעה אפילו אכל שהוא, והדר איבעיא לן בחרצן כיון דלא מתאכל דעתו בכל שהוא, או דילמא כיון דמתאכל על ידי תעובות דעתו

אכזית, והדר אצטרי בחרצן לומר, כיון דאסור עשוי דעתו אכל שהוא, וזה פשטין שם דאף על פי דאסור עליו, מ"מ מחמת שהוא רק ארזי רביע עליו דעתו

והוי בחרצן לכל אדם וקאזי בספק, אבל הר"מ פ"ה משבעות ה"ט פסק דחרצן לומר דוקא בכזית, כיון דמושגט מהר סיני אכזית דעתו אכזית, וע"ש בסוף

משנה בשם הר"ן שחמה ע"ו, דפכרת הש"ס הנ"ל היא אף [ד]באיסור מ"מ דעתו אכזית, אבל מ"מ האי טעמא דאינו ראוי לאכילה לא מגרע מחמת האיסור,

וע"ש בלחם משנה ואין כאן מקומו.

נבל כל פנים כאן אם נשבע שלא לאכול גיד, גם כן להר"מ דעתו אכזית, כיון דהאיסור הוא בכזית, ולדעת הר"ן הוי ספק אם אכל פחות מכשיעור,

שחא דעתו אכל שהוא כיון דאינו ראוי לאכילה כמו עפר וחרצן, ונפקא מינה גם כן בזמן הזה אף דליכא קרבן, מ"מ לדעת הפרי מגדים הנ"ל [אות ח'] דחצי

שיעור מותר בגיד וכן היא סברת השאגת אריה [כנוצר שם], א"כ הנשבע שלא יאכל גיד אפשר דדעתו בכל שהוא כיון דלא חזי לאכילה, א"כ אסור לאכול אף

חצי שיעור, ולדעת הר"מ אין דעתו אלא אכזית ואין שבעה חלה כלל, דאין חל על איסור גיד, עין ר"מ בדינים הללו, וא"כ מותר לאכול חצי שיעור, ואף דכלל

מקום מחמת שבעה חל ג"כ האיסור דחצי שיעור, עין ר"מ פ"ד משבעות ה"א ושמנה למלך שהאריך בזה, היינו דוקא אם חלה השבעה על השיעור, א"כ

חצי שיעור אסור ככל איסורים שבתורה, אבל כאן להר"מ דדעתו אכזית, ואין השבעה חלה כלל דאין איסור חל על איסור ע"ש פ"ה ה"א, אם כן חצי שיעור

מותר. וזה נראה לי פשוט, כיון דאין בגידין נטות טעם, ומבואר שם בש"ס דפסחים כ"ב ע"א דלאו בכלל אכילה היא, ולא שייך לומר כשהתורה וכו', א"כ

נודאי הרי היא כעפר, ונפקא מינה לענין דינים אלו דשבעות, ובע"ה בדיני שבעות יבואר על נכון.

אך כאן אפשר לומר דאף דדעתו אכזית, מ"מ אם אוכל חצי שיעור גיד אסור משום שבעה. ואי דאין שבעה חלה על כזית, זה אינו, דאם יאכל עוד חצי

דחת
שבעה
ע"ו

שיעור

צירוף
חשט